

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/21857 Gk 25

7/29970

Sayı :30824082-610/13727297
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

06 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET EMİN EKMEN'İN
TBMM 7/29083 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Burdur'un Karamanlı ilçesi Hürriyet Mahallesi'nde faaliyet gösteren biyogaz enerji santrali, mevcut durumda günlük yaklaşık 98 ton hayvansal atık ve 840 ton bitkisel atık işlemektedir. Ancak işletmecisi UCK Holding'e bağlı Fortis Enerji A.Ş. tarafından yürütülen yeni yatırım projesi kapsamında, tesiste ciddi bir kapasite artışına gidilmesi planlanmaktadır. Buna göre, tesisin günlük işleme kapasitesinin 1.500 ton hayvansal atığa çıkarılması; bitkisel atık oranının ise 100 tona düşürülmesi öngörülmektedir. İşlenecek atıklar arasında, 600 ton DAF (çöktürülmüş endüstriyel yağ atığı) çamuru, 600 ton tavuk dışkısı, 300 ton karışık mezbaha atığı (kan, kemik vb.) bulunmaktadır.

Tesisin planladığı bu yeni aşama için Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci başlatılmıştır. Ancak kapasite artışının özellikle tarım alanları, su kaynakları ve halk sağlığı üzerindeki muhtemel etkileri nedeniyle Karamanlı halkı ve çevre örgütleri ciddi itirazlarda bulunmaktadır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve çevresel izleme gruplarının yaptığı ön değerlendirmelere göre:

-Tesisin sıvı ve katı yan ürünlerinin yağmur suları aracılığıyla Karamanlı Barajı'na ve yeraltı su kaynaklarına sızma riski vardır.

-Tarım arazilerine dökülen sıvı gübrenin içeriğinde ağır metaller, antibiyotik kalıntıları ve patojenik bakteriler bulunabileceği değerlendirilmektedir.

-Karamanlı Barajı, hem içme suyu ihtiyacını hem de tarımsal sulama gereksinimini karşılayan kritik bir su kaynağıdır.

-Tesisin kapasite artışı sonrası kokudan dolayı yaşanacak yaşam konforu kaybı ve vektörlerle taşınabilecek zoonotik hastalıklar konusunda da uyarılar yapılmıştır.

2024 yılı TÜİK verilerine göre Burdur genelinde tarımsal üretimin yaklaşık %63'ü sulama gerektiren alanlarda gerçekleşmektedir. Karamanlı ilçesi ise hayvancılık ve yem bitkileri üretiminde bölgesel merkez niteliğindedir. Tarımsal üretimin doğrudan atık kirliliğiyle karşı karşıya kalması, sadece çevre sağlığını değil bölge ekonomisini ve gıda güvenliğini de tehdit eder hale gelmiştir.

Ayrıca, kapasite artışıyla ortaya çıkacak toplam biyolojik yükün, mevcut altyapı ve arıtma sistemleri tarafından güvenli şekilde bertaraf edilip edilmeyeceği belirsizdir. Katar sermayeli Alternatif Bank'ın finansman sağladığı projede, halkın katılımı toplantılarının biçimsel düzenlenip halkın itirazlarının göz ardı edildiği yönünde iddialar da bulunmaktadır.

Bu noktada, çevresel şeffaflık, kamu denetimi ve halk sağlığının korunması adına bu tür tesislerin tüm boyutlarıyla sorgulanması zorunludur.

Bu bağlamda;

- 1-Karamanlı ilçesindeki biyogaz tesisinin mevcut kapasitesi nedir? Planlanan kapasite artışıyla birlikte günlük işleme hacmi, bertaraf edilen atık türleri ve yan ürünler nelerdir?
- 2-Kapasite artışı projesine ilişkin başlatılan ÇED süreci hangi aşamadadır? Halkın katılımı toplantısı gerçekleştirilmiş midir? Toplantıya katılım düzeyi nedir ve yurttaşlardan gelen başlıca itirazlar nelerdir?
- 3-ÇED sürecinde kamuoyuna açık bir biçimde sunulan atık bileşenleri arasında DAF çamuru, mezbaha atığı ve tavuk dışkısı yer almaktadır. Bu tür atıkların işlenmesi sırasında ortaya çıkan sıvı ve gaz yan ürünlerin çevresel etkileri nasıl izlenmektedir?
- 4-Tesisin mevcut ve planlanan faaliyetleri sırasında oluşan atıkların Karamanlı Barajı'na, yer altı sularına veya tarım arazilerine doğrudan ya da dolaylı yollardan sızmasını engellemek için hangi önleyici teknikler kullanılmaktadır?
- 5-Son iki yıl içinde Karamanlı biyogaz tesisine yönelik Bakanlığınız tarafından yapılan çevresel denetimlerin sayısı ve bu denetimlerde tespit edilen eksiklikler nelerdir?
- 6-Bu tesisin sıvı gübresinin bölgedeki tarım arazilerine izinsiz döküldüğüne dair şikâyetler Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Bu konuda inceleme başlatılmış mıdır?
- 7-Tarım arazilerinin korunması ve çevreye zararlı biyolojik yükün sınırlandırılması amacıyla bu tür biyogaz tesislerinin konumlandırılmasında kullanılan kriterler nelerdir?
- 8-Tesisin Katar sermayeli Alternatif Bank tarafından finanse edildiği belirtilmektedir. Yabancı kaynaklı çevresel yatırımların, ulusal mevzuat ve denetim rejimleriyle tam uyumlu olması için özel bir izleme mekanizması uygulanmakta mıdır?
- 9-Kapasite artışı sonrası ortaya çıkacak toplam biyogaz üretiminin enerji sistemine katkısı ne kadar olacakken; bunun karşılığında çevresel ve tarımsal risklerin maliyeti nasıl hesaplanmaktadır?

CEVAP

Mevcutta işletilen tesisinin atık işleme kapasitesi 98 ton/gün büyükbaş hayvan dışkısı olup bunun yanında 840 ton/gün bitkisel ürün (enerji bitkisi) kullanılmaktadır. Tesiste atıklar betonarme havuzlarda ve lagünde biriktirilmektedir.

Söz konusu biyogaz tesisinde biyokütleyle ikame olarak atık alım kapasitesinde artış planlanmış ve projenin ÇED süreci 19.03.2025 tarihinde Bakanlığımıza sunulan ÇED Başvuru Dosyası ile başlatılmıştır. Burdur İli Karamanlı ilçesinde 09.05.2025 tarihinde Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısı yapılmış, akabinde yatırımcının talebi üzerine **01.07.2025** tarihinde Bakanlığımızca ÇED süreci sonlandırılmıştır.

Sıvı gübrelerin tarım arazilerine döküldüğüne dair şikayetler Burdur Tarım ve Orman İl Müdürlüğü tarafından değerlendirilmekte olup şikayete istinaden işlem Burdur Tarım ve Orman İl Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.